

P/25. 11.2022
6 DRIC
426

8/62.632/6200
25.11.2022
Sri

PROIECT MANAGERIAL

**PRIVIND EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR SPECIFICE FUNCȚIEI DE
PREȘEDINTE AL SECȚIEI DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI
FISCAL A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE**

Candidat

Judecător Mariana Constantinescu

Noiembrie 2022

CUPRINS

CAPITOLUL I: Prezentarea Secției de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție

1.Structura organizatorică	3
2.Competența materială a Secția de contencios administrativ și fiscal	4
3.Resurse umane.....	6
4.Resurse materiale.....	7

CAPITOLUL II: Analiza activității Secției de Contencios Administrativ și Fiscal

1.Cauzele aflate pe rol	9
2.Cauzele nou intrate.....	9
3.Cauzele soluționate.....	10
4.Cauzele rămase în stoc la sfârșitul anului 2021.....	10
5.Încărcătura pe judecător, magistrat asistent și grefier.....	11
6.Evaluarea eficienței și eficacității Secției de contencios administrativ și fiscal prin prisma datelor statistice prezentate.....	12
7.Vulnerabilități identificate în activitatea Secției de contencios administrativ și fiscal și măsuri propuse pentru înlăturarea acestora.....	14

CAPITOLUL III: Cadrul normativ al exercitării funcției de președinte al Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție

18

CAPITOLUL IV: Obiective propuse pentru exercitarea activității manageriale de președinte al Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.....

21

1.Reducerea duratei procedurii în dosarele cu stadiul procesual recurs.....	21
2.Menținerea standardelor de calitate în pregătirea profesională a personalului secției.....	23
3.Măsuri de unificare a practicii judiciare.....	24
4.Comunicare în parametri optimi atât la nivelul secției, cât și cu conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, componentă importantă a managementului secției.....	27
5.Transparența activității judiciare.....	28

CAPITOLUL V: Compatibilitatea planului managerial cu cel al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție

29

CAPITOLUL I. Prezentarea Secției de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța supremă în ierarhia instanțelor judecătorești din România și are un rol fundamental în îndeplinirea actului de justiție la nivel național.

Potrivit dispozițiilor art. 126 alin. (1) din Constituția României: *„Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege”, iar potrivit alin. (3): „Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale ”.*

De asemenea, potrivit art. 18 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară¹, Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești potrivit competenței sale.

Exercitarea acestor funcții constituționale și legale este realizată la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție prin cele patru secții organizate în condițiile art. 19 alin.(2) și (2)¹ din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală și Secția de contencios administrativ și fiscal, cărora li se adaugă și Secțiile Unite, cu competențe proprii. În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și completurile de 5 judecători.

1. Structura organizatorică

Structura organizatorică a Secției de Contencios Administrativ și Fiscal are la bază, în principal, următoarele prevederi legale:

- art.19 alin.(2) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară - *„Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în patru secții - Secția I Civilă, Secția a II-a Civilă, Secția Penală și Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, cu competență proprie.”*²

- art.5 alin.(1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curții de Casație și Justiție³ (în continuare Regulament) *„Înalta Curte de Casație și Justiție se compune din: președinte, 2 vicepreședinți, 4 președinți de secții și judecători.”*

- art.50 din Regulament-*„ Secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt încadrate cu judecători, magistrați - asistenți, personal auxiliar și personal conex, repartizați de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.”*

¹ Art. 18 alin.2 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară este corespondent art. 20 alin.2 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară (în continuare Legea nr. 304/2022) publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1104 din 16 noiembrie 2022;

² Art. 19 alin.2 și 21 din Legea nr. 304/2004 este corespondent art. 21 alin.2 și 3 din Legea nr. 304/2022;

³ Republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.121 din 17 februarie 2020;

- art.51 alin.(1) din Regulament-„, *Fiecare secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție este condusă de un președinte.*”

- art.68 din Regulament- *”În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează un corp de magistrați-asistenți, compus din prim-magistratul -asistent, magistrați-asistenți șefi și magistrați-asistenți, stabiliți prin statut de funcții.”*

- art.71 alin.(1) din Regulament- „*Magistrații-asistenți șefi din cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt subordonați ierarhic președinților de secție.*”

- art.76 din Regulament - „*În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează un corp de grefieri, format din prim-grefieri și grefieri, stabiliți prin statut de funcții.*”

2. Competența materială a Secției de contencios administrativ și fiscal

Competența materială a Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție este reglementată de dispozițiile art. 21 și art. 23 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară⁴, de legea cadru, respectiv Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, dar și de alte acte normative care prevăd expres competența instanței de contencios administrativ în diverse materii, fie ca instanță de recurs, fie ca instanță de fond.

Potrivit dispozițiilor din legea de organizare judiciară, Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă:

- recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;

- recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecătii a fost întrerupt în fața curților de apel;

- recursurile formulate împotriva hotărârilor prin care un alt complet al aceleiași secții a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate;

- cererile de strămutare, conflictele de competență și orice alte cereri prevăzute de lege în orice alte materii date prin lege în competența sa.

Potrivit dispozițiilor legii contenciosului administrativ, Secția de contencios administrativ și fiscal, ca instanță de recurs, judecă recursurile exercitate împotriva hotărârilor pronunțate de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel când au ca obiect anularea actelor administrative emise de autoritățile publice centrale și acte administrativ fiscale care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora cu o valoare de peste 3.000.000 de lei.⁵

De asemenea, în temeiul art. 15 alin.18 din Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează în complet de 5 judecători constituit în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal recursurile

⁴ Dispozițiile art. 21 și art. 23 din Legea nr. 304/2004 sunt corespondente art. 23 și art.25 din Legea nr. 304/2022;

⁵ A se vedea art. 10 alin.1 și 2 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

declarate împotriva hotărârilor primei instanțe pronunțate în acțiunea în anulare formulată împotriva actelor administrative emise în baza Legii nr. 136/2020.

Pentru unele acte administrative, legea specială prevede competența în primă și ultimă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel, Secției de contencios administrativ și fiscal îi revine competența de a soluționa:

- contestațiile formulate împotriva hotărârilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii privind cariera și drepturile judecătorilor și procurorilor (art. 29 alin.(7) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii)⁶;

- acțiunile în anularea hotărârilor de revocare din funcție a membrilor Consiliului de administrație a Băncii Naționale a României (art. 33 alin. (9) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României);

- acțiunile în anularea hotărârilor Consiliului de administrație a Băncii Naționale a României cu privire la o instituție de credit (art. 275 alin. (2) din O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului);

- litigiile privind refuzul nejustificat al Băncii Naționale a României de a se pronunța, în termenele prevăzute de lege, cu privire la o cerere de autorizare care cuprinde toate datele și informațiile cerute potrivit prevederilor legale în vigoare (art. 276 din același act normativ).

În exercitarea competenței materiale, în cadrul mecanismelor de unificare a practicii judiciare, potrivit dispozițiilor art. 519 și următoarele Cod procedură civilă, Secția de contencios administrativ și fiscal soluționează incidentele procedurale prin care se invocă o problemă de drept care privește activitatea secției ivită într-un proces aflat în curs de desfășurare și de care depinde soluționarea pe fond a cauzei.

În cursul anului 2021, potrivit Hotărârilor Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 172 din 16 decembrie 2020 și nr. 173 din 16 decembrie 2020, au funcționat la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal, 10 completuri de judecată în compunere de 3 judecători și 6 completuri de judecată în compunere de 5 judecători, având în competență soluționarea recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate în temeiul art. 15 alin. (18) din Legea nr. 136/2020. Același număr de completuri în compunere de 3 judecători, respectiv 5 judecători s-a păstrat și în anul 2022, conform hotărârilor Colegiului de Conducere nr. 184 din 15.12.2021 și nr. 185 din aceeași dată.

De asemenea, în perioada de referință, a funcționat și completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept format din președintele Secției de contencios administrativ și fiscal și un număr de 8 judecători din cadrul secției, în cazul sesizărilor formulate în procese pornite începând cu data de 15.02.2013 (data intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă) și până la

⁶ Art. 29 alin.7 din Legea nr. 317/2020 privind Consiliul Superior al Magistraturii este corespondent art.29 alin.6 din Legea nr. 305/2017 privind Consiliul Superior al Magistraturii publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1005 din 16 noiembrie 2022

data de 31 decembrie 2018⁷, respectiv un număr de 12 judecători pentru sesizările formulate în procesele pornite începând cu data de 1 ianuarie 2019⁸.

3. Resurse umane

La data de 1 ianuarie 2021, Secția de contencios administrativ și fiscal era înscrisă în Statutul de funcții al Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un număr de 114 posturi (38 posturi de judecător, 37 posturi de magistrat asistent și 39 posturi de grefieri).

În privința numărului de **judecători**, prezintă relevanță faptul că, pe parcursul anului 2021, în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal și-au desfășurat activitatea pe diverse perioade de timp, date fiind pensionările și promovările, un număr de 32 de judecători, constituiți în 10 completuri de judecată.

Și în anul 2022 și-au desfășurat activitatea același număr de 32 de judecători, 4 dintre aceștia fiind promovați în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție-Secția de contencios administrativ și fiscal începând cu data de 1.02.2022 prin Hotărârea Secției pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 106/18.01.2022.

De asemenea, la începutul anului 2022, 2 judecători au fost eliberați din funcție prin pensionare, începând cu data de 1.02.2022, respectiv 01.03.2022.

În contextul declarațiilor apărute în spațiul public cu privire la modificarea statutului magistratului din perspectiva schimbării condițiilor de pensionare și a modalității de calcul a pensiilor de serviciu, 5 judecători din cadrul secției au solicitat eliberarea din funcție, prin pensionare, începând cu data de 1.12.2022, respectiv 15.12.2022.

Totodată, un număr de 5 posturi sunt în procedura de ocupare prin concurs organizat de Consiliul Superior al Magistraturii în perioada iulie-noiembrie 2022.

Importat de menționat faptul că, în ședința din 10.11.2022, Secția pentru Judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât organizarea unui nou concurs de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție în perioada noiembrie 2022 – martie 2023, fiind scoase la concurs 5 posturi pentru Secția de contencios administrativ și fiscal.

În privința **magistraților asistenți**, în anul 2021 schema de personal a Secției de contencios administrativ și fiscal a cuprins 37 de posturi, însă doar 30 de magistrați asistenți și-au desfășurat activitatea pe întregul an.

Repartizarea magistraților asistenți în constituirea celor 10 completuri de judecată organizate la nivelul secției s-a concretizat într-un număr stabil de 3

⁷ Potrivit dispozițiilor art. XIX alin.2 din Legea nr. 2/2013, coroborate cu OUG nr.62/2015 și OUG nr.95/2016, sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, formulate în procese pornite începând cu data de 15.02.2013 și până la data de 31 decembrie 2018 inclusiv, se judecă de un complet format din președintele secției corespunzătoare a Înaltei Curți de Casație și Justiție și 8 judecători din cadrul secției respective.

⁸ A se vedea dispozițiile art. 524 alin.6 Cod de procedură civilă

magistrați pe fiecare complet de judecată, repartizare care s-a păstrat și în primele 3 trimestre ale anului 2022.

Referitor la **personalul auxiliar de specialitate**, în anul 2021 schema de personal a secției a cuprins un număr de 39 de posturi de grefieri, inclusiv 3 prim grefieri.

Atât în anul 2021, cât și în anul 2022, la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal s-a optat pentru o stabilizare a grefierilor pe cele 10 completuri de judecată, fiind alocați câte 2 grefieri de ședință (stabili pe fiecare complet de judecată).

4. Resurse materiale

Începând cu luna ianuarie 2019, Secția de contencios administrativ și fiscal funcționează în sediul secundar închiriat, situat în Bulevardul Octavian Goga nr. 2.

Deși spațiul este generos, asigurând condiții corespunzătoare de lucru pentru personalul secției și o fluidizare a activității, precum și solemnitate pentru cetățenii care intră în contact cu instanța supremă, totuși soluția unui sediu secundar este departe de a fi optimă din punct de vedere managerial și organizatoric, precum și sub aspectul coeziunii interne și dialogului profesional.

Astfel, deși funcționarea secției într-un sediu închiriat răspunde unor necesități imediate, această situație nu poate fi una pe termen mediu și lung din perspectiva asigurării unității și funcționării integrate a instanței supreme, precum și a imaginii acesteia în percepția publică.

Din punct de vedere al resurselor IT, dotarea materială este bună, fiecare judecător, magistrat-asistent și grefier având calculator de generație nouă - intel core i7, acces la imprimante Lexmark de mare capacitate, la Scanner/Xerox și la aplicații legislative.

De asemenea, judecătorii, magistrații-asistenți și grefierii au acces la folderul comun cuprinzând Monitorul Oficial, hotărârile Colegiului de conducere, hotărârile judecătorești pronunțate la nivelul secției, hotărârile pronunțate în mecanismele de unificare a jurisprudenței (recurs în interesul legii și completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).

Important de menționat faptul că, în anul 2021, instanța supremă a lansat noul website al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care conține o platformă de servicii digitale (dosarul electronic, serviciul de comunicare electronică a actelor de procedură, biblioteca digitală care include și noul motor de căutare a jurisprudenței, creând posibilitatea căutării jurisprudenței indexate după cuvinte cheie și/sau după materie).

Începând cu luna noiembrie 2021, dosarul electronic a fost dezvoltat și îmbunătățit, adăugându-se și funcționalitatea privind depunerea electronică a documentelor adresate Înaltei Curți, atât în ce privește activitatea judiciară, cât și activitatea administrativă a acesteia.

Este operațional, de asemenea, sistemul de comunicarea electronică a actelor de procedură (TDS), părțile având posibilitatea de a solicita comunicarea electronică a actelor de procedură.

Sub acest aspect, se cuvine a menționa faptul că noua lege privind organizarea judiciară, a formalizat la nivel legislativ Dosarul Electronic Național⁹ de natură să permită, cu respectarea legii, accesul părților prin internet la dosarul cauzei, comunicarea electronică a actelor de procedură precum și posibilitatea depunerii, în aceeași modalitate, a unor acte la dosarul cauzei (art. 15 alin.6 din Legea nr. 304/2022).

Prin normele tranzitorii ale noii legi de organizare judiciară s-a reglementat posibilitatea ca până la data de 1 ianuarie 2024, fără a aduce atingere dispozițiilor art. 15 alin.5, prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție să poată fi adoptate reguli adecvate privind implementarea unor aplicații informatice de natură să permită, cu respectarea legii, accesul părților prin internet la dosarul cauzei, comunicarea electronică a actelor de procedură, precum și posibilitatea depunerii în aceeași modalitate a unor acte la dosarul cauzei¹⁰.

Totodată, este necesar a se arăta că implementarea sistemului informativ dezvoltat în baza Planului de digitalizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție va permite transcrierea înregistrărilor ședințelor în mod automat, printr-o aplicație informatică bazată pe inteligența artificială și Machine Learning. Aceasta are rolul de conversie audio în text cu o acuratețe de minim 90%, grefierii de ședință beneficiind astfel de un sprijin real pentru redactarea rapidă a încheierilor de ședință, fiind facilitat astfel și accesul rapid al părților la consemnările instanței.

⁹ Potrivit art. 164 alin.1 din Legea nr. 304/2022 „Dispozițiile prezentei legi privind implementarea Dosarului Electronic Național la nivelul instanțelor judecătorești se aplică de la 1 ianuarie 2024”.

¹⁰ A se vedea art. 164 alin.2 din Legea nr. 304/2022

CAPITOLUL II. Analiza activității Secției de contencios administrativ și fiscal

Din analiza datelor statistice supuse aprobării Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, rezultă faptul că, atât în perioada de referință 01.01.2021-31.12.2021¹¹, cât și în primele trei trimestre ale anului 2022, volumul de activitate al Secției de contencios administrativ și fiscal a continuat să crească ușor, atât prin raportare la anul 2020, cât și la volumul de activitate al celorlalte secții non penale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, în cursul anului 2021, Secția de contencios administrativ și fiscal a fost investită cu aproximativ jumătate din numărul total de dosare rulate de către instanța supremă, respectiv un număr de 12.108 cauze, volumul general de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție situându-se la un total de 24.964 de cauze. Cu toate acestea, prin efortul asumat de către judecători și celelalte categorii de personal din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal, indicatorii de calitate au cunoscut evoluții pozitive semnificative.

Pentru o completă ilustrare a volumului de activitate al Secției de contencios administrativ și fiscal prezintă importanță următorii indicatori statistici:

1. Cauzele aflate pe rol

Secția de contencios administrativ și fiscal a avut de soluționat în anul 2021 un număr de 12.108 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2021 (4772 dosare) cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2020 (7336 dosare), constatându-se o scădere a dosarelor aflate pe rol în anul 2021 față de anul 2020, când secția a avut pe rol 14.311 dosare, cu 2.203 de cauze (scădere cu 15,4%).

Din numărul total de 12.108 al cauzelor de soluționat, un număr de 10.417 au fost în stadiul procesual recurs (86%), iar restul de 1.691 au reprezentat alte cauze (14%), din care: 625 conflicte de competență (37%), 296 strămutări (17,5%), 7 litigii cu magistrați (0,4%), 358 contestații în anulare (21,1%), 287 revizuri (17%), 118 alte cauze (7%).

În primele trei trimestre ale anului 2022, pe rolul secției s-au aflat 9.860 de dosare, volum rezultat prin însumarea dosarelor nou intrate – 4.107 dosare, cu dosarele rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2021, respectiv 5.733 dosare.

2. Cauzele nou intrate

¹¹ Datele statistice pe anul 2021 au fost extrase din Raportul de activitate pentru anul 2021 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, publicat la data de 10 martie 2021 pe pagina de internet a instanței supreme

În anul 2021 au fost înregistrate 4.772 de cauze, față de 4.159 de cauze nou intrate în anul 2020, înregistrându-se o diferență de 613 cauze (creștere a numărului de dosare nou intrate cu 14,7%).

Structura dosarelor nou înregistrate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal în anul 2021, pe stadii procesuale, reflectă faptul că din totalul de 4.772 de dosare nou intrate în anul 2021, un număr de 3.553 de dosare sunt în stadiul procesual recurs (74,45%), iar restul de 1.219 de dosare în stadiul procesual contestație în anulare, revizuire, fond (conflicte de competență, strămutări, litigii magistrați) ori alte cauze (25,54%).

De asemenea, dintre cauzele nou intrate în cursul anului 2021 un număr de 25 de dosare au avut ca obiect acțiuni întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologie și biologic.

În perioada ianuarie - septembrie 2022, au fost înregistrate pe rolul secției 4.107 dosare, structura acestora fiind următoarea: 3.271 dosare în stadiul procesual recurs, 555 dosare în stadiul procesual fond (contestații formulate în baza Legii nr. 317/2004, strămutări, conflicte de competență), 259 dosare căi extraordinare de retractare.

3. Cauzele soluționate

Datele statistice reflectă că în cursul anului 2021 au fost soluționate 6.355 de dosare, în scădere cu 620 dosare față de anul 2020 (când au fost soluționate 6.975 cauze), înregistrându-se, astfel, o scădere a numărului de dosare soluționate cu 8,9%.

Din totalul de 6.355 de dosare soluționate, un număr de 5.158 (81,2%) au fost recursuri, iar restul de 1.197 (18,8%) alte cauze (535 conflicte de competență, 195 strămutări, 5 litigii cu magistrați, 214 contestații în anulare, 178 revizui, 70 alte cauze).

În anul 2021 au fost pronunțate 6.355 de hotărâri, dintre care 6.135 de decizii și 220 de încheieri finale de dezinvestire cu număr.

În primele trei trimestre din 2022, au fost soluționate 4.353 dosare, un număr de 3.529 cauze fiind reprezentat de dosare recurs.

4. Cauzele rămase în stoc la sfârșitul anului 2021

La sfârșitul anului 2021, existau pe rolul secției 5.753 de cauze, înregistrându-se o scădere cu 1.583 de cauze față de nivelul anului 2020, când stocul s-a situat la 7.336 de cauze, ceea ce reprezintă o scădere a stocului de dosare cu 21,6%.

Din totalul de 5.753 al dosarelor rămase pe rol, un număr de 5.259 dosare (91,4%) sunt în stadiul procesual al recursului, iar restul de 494 dosare (8,6%) - alte cauze (90 conflicte de competență, 101 strămutări, 2 litigii cu magistrați, 144 contestații în anulare, 109 revizui, 48 alte cauze).

Totodată, la sfârșitul anului 2021, se înregistra un număr de 329 de cauze suspendate, reprezentând un procent de 2,7% din totalul cauzelor aflate pe rolul secției în perioada de referință.

În anul 2022, la sfârșitul lunii septembrie, pe rolul secției se aflau 5.507 dosare, dintre care 5.001 dosare reprezintă cauze aflate în recurs.

5. Încărcătura pe judecător, magistrat asistent și grefier

În perioada de referință eforturile depuse de personalul Secției de contencios administrativ și fiscal au fost considerabile, atât prin prisma volumului de activitate cât și a creșterii complexității dosarelor în contextul dezideratului de menținere a unor standarde înalte de calitate și eficiență și a unui climat organizațional bazat pe înțelegere, comunicare și respect.

5.1. Încărcătura pe judecător în compunerea diferitelor formațiuni de judecată.

În medie, pe parcursul anului 2021 și-au desfășurat activitatea în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal un număr de 32 de judecători care au participat la activitatea de judecată, după cum urmează:

a) în compunerea completurilor de 3 judecători:

- încărcătura pe judecător în raport de dosarele rulate, a fost, în medie, de 1.132 dosare rulate, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 38 de judecători, media dosarelor rulate pe judecător a fost de 953 dosare;

- încărcătura pe judecător în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri (documente finale de dezinvestire), calculată la numărul de judecători în funcție a fost, în medie, de 593 dosare, iar raportat la numărul de judecători din schemă, media dosarelor soluționate a fost de 499 dosare.

b) în compunerea completurilor de 5 judecători constituite la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal, având în competență soluționarea recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate de Curtea de Apel București, în temeiul art. 15 alin. (18) din Legea nr. 136/2020, încărcătura pe judecător a fost, în medie, de 3 dosare rulate, respectiv de 3 dosare soluționate.

c) în compunerea completurilor de 5 judecători constituite la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție au participat 27 judecători ai secției, din care 4 judecători, ca membri titulari, și 23 judecători, ca membri supleanți;

d) în compunerea completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii au participat 35 de judecători, care au întocmit, în medie, câte 1 raport.

e) în compunerea completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept au participat 34 de judecători, care au întocmit, în medie, câte 2 rapoarte.

5.2. Încărcătura pe magistrat asistent în compunerea diferitelor formațiuni de judecată.

Datele statistice analizate reflectă faptul că, în anul 2021, cei 30 de magistrați asistenți, efectiv în funcție, au participat în constituirea completurilor de 3 judecători, precum și a celor de 5 judecători la nivelul Secției de contencios

administrativ și fiscal având în competență soluționarea recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate de Curtea de Apel București în temeiul art. 15 alin.8 din Legea nr. 136/2020, după cum urmează:

a) în ce privește numărul de dosare rulate, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an, a fost, în medie, de 403 dosare, iar raportat la numărul de 37 magistrați-asistenți aflați în schemă, a fost, în medie, de 327 dosare;

b) în ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri de dezinvestire, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți aflați în activitate a fost, în medie, de 211 dosare, iar prin raportare la numărul de magistrați-asistenți din schema de personal a fost, în medie, de 171 dosare;

c) în ce privește numărul de hotărâri redactate, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an, a fost, în medie, de 170 decizii și 7 încheieri finale de dezinvestire cu număr, iar prin raportare la numărul de magistrați-asistenți din schema de personal, a fost, în medie de 138 decizii și 6 astfel de încheieri.

5.3. Încărcătura pe grefier de ședință (raportată la numărul de 19 grefieri de ședință care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul anului), în anul 2021, a fost în medie de 571 dosare rulate de către fiecare grefier de ședință.

5.4. Încărcătura pe complet

Raportat la cele 10 completuri de judecată în compunere de 3 judecători care au funcționat pe parcursul anului 2021, media dosarelor rulate pe complet în anul de referință a fost de 1.207,8 dosare, media dosarelor nou intrate pe complet a fost de 474,6 dosare, iar media dosarelor soluționate a fost de 632,9. Numărul mediu de dosare rămase pe rol la sfârșitul anului 2021 este de 572,7 dosare/complet.

Raportat la cele 6 completuri de judecată în compunere de 5 judecători care au funcționat pe parcursul anului 2021 la nivelul secției, media dosarelor aflate pe rolul acestor completuri în anul de referință a fost de 5 dosare, media dosarelor nou intrate a fost de 4,33 dosare/complet, iar media dosarelor soluționate a fost de 4,33 dosare/complet.

6. Evaluarea eficienței și eficacității Secției de contencios administrativ și fiscal prin prisma datelor statistice prezentate.

Implementarea indicatorilor de performanță și analiza efectuată în considerarea acestora reprezintă instrumente de introspecție analitică a activității la nivelul instanței, de stabilire a mijloacelor de îmbunătățire a activității și de creștere a gradului de eficiență¹².

Astfel, concluziile analizei instanței pe baza indicatorilor de eficiență reprezintă un reper în raport de care managerul poate stabili măsuri concrete care să conducă la o mai bună eficiență a activității secției.

¹² A se vedea Hotărârea nr. 1305/09.10.2014 a Consiliului Superior al Magistraturii –Secția pentru Judecători prin care s-a aprobat Raportul Grupului de lucru privind eficiența activității instanțelor

Evaluând activitatea Secției de contencios administrativ și fiscal prin prisma indicatorilor de performanță utilizați pentru măsurarea eficienței activității instanțelor judecătorești naționale, se desprind următoarele concluzii:

6.1 *Rata de soluționare a dosarelor (operativitatea)* calculată exclusiv în raport de dosarele nou intrate – după formula raportul dintre dosarele finalizate în perioada de referință și dosarele nou intrate în aceeași perioadă, exprimată procentual

Potrivit datelor statistice prezentate, în anul 2021, raportând numărul dosarelor soluționate -6.355 dosare – la numărul dosarelor nou intrate – 4.772 dosare- rata de soluționare a cauzelor a fost de 133,17%, reducându-se la 105,98% în perioada ianuarie-septembrie 2022, ceea ce impune o analiză a cauzelor care au condus la scăderea acestui indicator și la adoptarea unor măsuri organizatorice de natură să conducă, în primul rând, la o îmbunătățire a fluxului de lucru al dosarelor.

Din analiza parametrilor de desfășurare a activității Secției de contencios administrativ și fiscal în anul 2021, se remarcă o tendință de ușoară creștere a numărului de dosare nou-intrate, aflate în diferite stadii procesuale, respectiv un număr de 4.772 dosare în anul 2021.

Numărul dosarelor înregistrate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal continuă să fie ridicat în raport cu potențialul material și uman de care beneficiază secția, direct implicată și în celelalte activități jurisdicționale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție desfășurate în cadrul completurilor de 5 judecători, completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii.

6.2. *Stocul de dosare* – calculat ca fiind suma dosarelor aflate pe rol la finele perioadei de referință și nefinalizate, exprimată procentual

La sfârșitul anului 2021, pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal se înregistra un stoc de dosare de 5.753, ceea ce reprezintă un procent de 47,5% din totalul dosarelor aflate pe rol.

Stocul de dosare se menține constant și în primele trei trimestre ale anului 2022, fiind de 5.507 dosare, cu 246 dosare mai mic decât cel existent la începutul anului 2022.

Deși s-a înregistrat o scădere semnificativă a stocului de dosare nesoluționate la sfârșitul anului 2021, respectiv 5.753 de dosare, comparativ cu anul 2020, când se înregistra un număr de 7.336 dosare și cu anul 2019, când se înregistra un număr de 10.152 dosare, un stoc de 5.753 de dosare rămâne în continuare o vulnerabilitate care impune adoptarea unor măsuri de natură să asigure restabilirea echilibrului dintre resursa umană disponibilă și volumul de activitate real.

Se poate observa că, prin efortul asumat de către judecători și celelalte categorii de personal, precum și prin măsurile de redimensionare a schemei de personal întreprinse de conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, la sfârșitul anului 2021 stocul de dosare s-a diminuat cu 21,6% față de anul 2020, respectiv cu 43,3% față de anul 2019.

6.3. Durata de soluționare a cauzelor – timpul mediu scurs între data înregistrării dosarelor și data pronunțării deciziei finale

Datele statistice prezentate indică faptul că 78,6% din totalul cauzelor deduse judecății pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal în anul 2021 (respectiv 4.993 dosare) au fost soluționate într-un interval de peste 6 luni, iar în cazul recursurilor, care reprezintă 81,2% din totalul cauzelor soluționate (respectiv 5.158 dosare având ca obiect recurs), procentul celor soluționate într-un interval de peste 6 luni este de 74,2% (respectiv 4.713 dosare).

Și în primele 9 luni ale anului 2022 un procent de 76,88% din cauzele deduse judecății a fost soluționat într-un interval de peste 6 luni, în cazul recursurilor procentul fiind de 88,86%.

Totuși, este de remarcat faptul că durata de soluționare a dosarelor de recurs la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal s-a redus în anul 2021 la un 1 și 3 luni, în condițiile în care în anul 2019 a fost de 2 ani, iar în anul 2020 de 1 an și 6 luni.

6.4. Redactările peste termenul legal

La sfârșitul anului 2021, pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal, din cele 6355 de hotărâri pronunțate se aflau în redactare 2.147 de hotărâri pentru care termenul legal de redactare era depășit, comparativ cu 2.640 hotărâri neredactate la sfârșitul anului 2020 și 3.011 hotărâri neredactate la sfârșitul anului 2019, pentru care termenul legal de redactare era depășit.

Astfel, se poate constata în continuare o scădere semnificativă a numărului hotărârilor neredactate în termenul legal, în pofida menținerii unui număr ridicat de cauze soluționate la nivelul secției pe parcursul anului 2021.

Și în privința acestui indicator este de remarcat efortul asumat de către judecători și celelalte categorii de personal care a condus la diminuarea și în cursul anului 2022 a numărului de hotărâri neredactate în termenul legal, astfel că la finalul lunii octombrie 2022 se aflau în redactare 1.814 hotărâri judecătorești pentru care termenul legal de redactare era depășit, dintre acestea 230 de hotărâri fiind în concept.

7. Vulnerabilități identificate în activitatea Secției de contencios administrativ și fiscal și măsuri propuse pentru înlăturarea acestora

Chiar dacă obiectivele propuse în mandatele precedente au fost îndeplinite, în sensul identificării măsurilor adecvate pentru gestionarea în mod unitar a unui număr mare de cauze, reducerii duratei de soluționare a cauzelor de la 2 ani la 1 an și 3 luni, reducerea la jumătate a stocului de dosare, identificării unui sediu corespunzător pentru desfășurarea activității, totuși activitatea secției continuă să prezinte vulnerabilități, care pot fi structurate astfel:

7.1. Volumul de activitate al Secției de contencios administrativ și fiscal

Așa cum rezultă din statele statistice prezentate, volumul de activitate al secției a continuat să crească reprezentând în continuare o problemă majoră, de natură a afecta în mod real calitatea activității secției.

Această problemă nu își poate găsi rezolvarea decât prin reconfigurarea competențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, ceea ce implică o revizuire a legislației.

Deși procesul de obținere a unor modificări legislative este unul anevoios, demersurile inițiate de către conducerea instanței supreme în exercitarea atribuției privind formularea unor propuneri de îmbunătățire a legislației trebuie să continue, fiind incontestabil că volumul de activitate al Secției de contencios administrativ și fiscal este disproporționat, aceasta fiind investită cu aproximativ jumătate din numărul total de dosare rulate de instanța supremă.

Sub acest aspect, trebuie menționat faptul că, prin întărirea dialogului inter-instituțional, pe fondul unei colaborări loiale între instituțiile și autoritățile publice cu atribuții legale în procesul de eficientizare a sistemului judiciar, propunerile Înaltei Curți de modificare a competenței au fost incluse în noua Strategie de dezvoltare a sistemului judiciar pentru perioada 2022-2025¹³ și în Planul de acțiune aferent acesteia, existând sprijinul puterii executive pentru soluționarea acestei probleme.

Astfel, unul dintre obiectivele specifice ale obiectivului strategic 6 – Consolidarea capacității instituționale la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție – îl reprezintă „Reașezarea competenței de judecată a Înaltei Curți de Casație și Justiție și adoptarea schemei de personal la noile competențe”, potrivit planului de acțiune acest obiectiv urmează a fi atins în principal, prin:

- elaborarea documentului de analiză incluzând propuneri de modificare a legislației privind competența Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu termen decembrie 2022:

- elaborarea proiectelor de acte normative care intră în competența Ministerului Justiției, cu termen martie 2023.

De asemenea, se cuvine a se menționa faptul că, în anul 2021, legiuitorul delegat a acceptat una dintre propunerile Înaltei Curți privind reducerea competenței Secției de contencios administrativ și fiscal. Astfel, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 102/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților și pentru modificarea altor acte normative, intrată în vigoare la data de 24 septembrie au fost aduse modificări unor dispoziții cu potențial impact asupra volumului activității Secției de contencios administrativ și fiscal, referitoare la modificarea căii de atac ce poate fi exercitată împotriva deciziilor prin care Fondul de garantare a asiguraților respinge plata sumelor solicitate. Deși impactul acestor modificări legislative asupra activității secției a fost insesizabil la nivelul anului 2021, în lipsa unor norme tranzitorii, totuși reprezintă o perspectivă încurajatoare pentru continuarea acestui demers.

¹³ Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar pentru perioada 2022-2025 a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 436 din 30 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 322 din 1 aprilie 2022.

În acest sens, la nivelul secției au fost formulate propuneri care vizează o reconfigurare a competenței materiale a instanțelor judecătorești în ceea ce privește litigiile inițiate în baza unor acte normative, cum ar fi:

- Legea cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;
- Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.194/2002 privind regimul străinilor în România;
- Legea audiovizualului nr.504/2002;
- Ordonanța Guvernului nr.27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor;
- Legea nr. 297/2004 privind piața de capital;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România;
- Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare.

Propunerile formulate de reconfigurare a competenței materiale a instanțelor judecătorești au în vedere realizarea unui echilibru mai bun între nivelul de complexitate al cauzelor și nivelul de jurisdicție al instanței precum și asigurarea unei reglementări unitare a competenței instanțelor judecătorești. Cu titlu exemplificativ, în litigiile inițiate în baza Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, Legii nr. 504/2002, Legii nr. 297/2004, majoritatea cauzelor au ca obiect decizii prin care sunt dispuse măsuri care prin natura lor juridică sunt asimilate celor dispuse în materie contravențională, gradul de dificultate al acestui tip de litigii nefiind suficient de ridicat pentru a necesita intervenția celui mai înalt for jurisdicțional național în soluționarea lor.

7.2. Durata procedurilor de soluționare a cauzelor inclusiv sub aspectul termenului de redactare a hotărârilor judecătorești

Potrivit datelor statistice prezentate, un procent ridicat din cauzele deduse judecătii (aproximativ 75%) se soluționează într-un interval de timp mai mare de 6 luni.

Deși durata de soluționare a dosarelor de recurs s-a redus constant în ultimii ani, totuși rămâne o vulnerabilitate, fiind necesară continuarea demersurilor inițiate în mandatele anterioare sub acest aspect.

În ceea ce privește activitatea de redactare a hotărârilor judecătorești pronunțate la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal se poate constata o scădere semnificativă a numărului hotărârilor neredactate în termenul legal comparativ cu anii anteriori, însă se înregistrează în continuare un număr semnificativ de hotărâri judecătorești pentru care termenul legal de redactare este depășit.

Măsurile urmărite vor fi dezvoltate în capitolul următor, reducerea duratei de soluționare a cauzelor reprezentând unul dintre obiectivele propuse pentru exercitarea activității manageriale.

7.3. Fluctuația de personal, în special în privința posturilor de judecător

Din datele statistice prezentate rezultă că Secția de contencios administrativ și fiscal este înscrisă în statul de funcții al Înaltei Curți de Casație și Justiție cu un număr de 38 posturi de judecător, însă în perioada de referință, date fiind pensionările și promovările în funcție, și-au desfășurat activitatea efectiv doar 32 de judecători constituiți în 10 completuri de judecată.

Lansarea în spațiul public a unor proiecte legislative de natură a afecta statutul judecătorilor, alături de efectele supraîncărcării în condițiile unui volum mare de activitate fac ca fenomenul pensionării judecătorilor imediat după îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege să continue, situație care se răsfrânge asupra celerității actului de justiție. Se impune a se preciza că acest ritm alert al pensionărilor afectează secția nu numai sub aspectul numeric, ci mai ales prin faptul că sistemul judiciar pierde profesioniști extrem de valoroși.

În acest context, refacerea siguranței privind statutul juridic al judecătorilor reprezintă o măsură necesară, care trebuie să fie rezultatul cooperării loiale între toate puterile statului.

Deși conducerea administrativă judiciară a secției cât și a instanței supreme a monitorizat permanent încărcătura la nivelul fiecărei secții, context în care a fost propusă și aprobată de Colegiul de conducere redistribuirea unor posturi de judecător și de magistrat asistent între secții, aceste măsuri au asigurat stabilitatea componenței formațiunilor de judecată la nivelul secției, fără a fi posibilă înființarea unor noi completuri de judecată care să preia din stocul completurilor deja existente.

Se impune precizarea că, în situația în care ritmul pensionărilor este ridicat, marja de acțiune de natură administrativă rămâne redusă, întrucât ocuparea locurilor vacante presupune derularea unor proceduri de concurs, în condițiile în care baza de selecție este redusă, fiind formată din judecători cu o vechime în funcție de cel puțin 18 ani și care au îndeplinit efectiv cel puțin 5 ani funcția de judecător la curtea de apel.¹⁴

Sub acest aspect, este important de arătat că, în vederea asigurării stabilității formațiunilor de judecată și echilibrarea resurselor umane alocate fiecărei secții, la nivelul Înaltei Curți s-a constituit un grup de lucru sub autoritatea președintelui instanței supreme, care are ca obiectiv elaborarea unei strategii proprii de resurse umane a Înaltei Curți.

Prin urmare, măsurile administrative luate pentru asigurarea stabilității compunerii completurilor de judecată, în condițiile existenței unei rate de fluctuație a posturilor de judecător destul de ridicate, trebuie menținute și întărite în perioada următoare, chiar dacă eficiența acestora este limitată sub aspectul progreselor înregistrate cu privire la reducerea duratei de soluționare a cauzelor.

¹⁴ A se vedea dispozițiile art. 108 din Legea nr. 303/2022 privind Statutul judecătorilor și procurorilor

CAPITOLUL III. Cadrul normativ al exercitării funcției de președinte al Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Potrivit art. 19 alin.1 din Legea nr. 304/2004 (corespondent cu art. 21 alin.1 din Legea nr. 304/2022), Înalta Curte de Casație și Justiție se compune din președinte, 2 vicepreședinți, 4 președinți de secții și judecători.

Atribuțiile președintelui de secție sunt prevăzute în Capitolul VIII din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, potrivit art. 51 din Regulament, președintele de secție organizează, îndrumă și controlează activitatea secției, în limitele prevăzute de lege și de regulament, ținând seama de dispozițiile președintelui și ale vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și de hotărârile Colegiului de conducere, urmărind stabilirea unor proceduri unitare de lucru.

Având în vedere că, în grila rolurilor manageriale, președintele de secție are un rol tehnic, principalele atribuții constau în organizarea administrativ-judiciară a secției.

Astfel, potrivit art. 51 din Regulament, președintele de secției exercită următoarele atribuții:

- stabilește atribuțiile personalului din cadrul secției, potrivit fișei fiecărui post, și efectuează, potrivit nevoilor secției, redistribuirea personalului pe posturi și a atribuțiilor acestuia;¹⁵

- organizează și coordonează activitatea de repartizare aleatorie a cauzelor pe completuri de judecată în cadrul secției și stabilește regulile aplicabile în situațiile urgente, neprevăzute de lege sau de regulament;¹⁶

- aprobă planificarea magistraților-asistenți și a grefierilor de ședință la ședințele de judecată, la propunerea magistratului-asistent-șef;¹⁷

- rezolvă corespondența adresată secției;¹⁸

- informează președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la activitatea secției în vederea cunoașterii acesteia și, când este cazul, pentru luarea măsurilor prevăzute de lege și de Regulament;¹⁹

- aduce la îndeplinire orice măsură dispusă de Colegiul de conducere, precum și de președintele și vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit legii și Regulamentului.²⁰

În exercitarea atribuțiilor de organizare administrativ-judiciară a secției, potrivit art. 51 alin.3 din Regulament, președintele de secție poate propune

¹⁵ Art. 51 alin.2 lit.b din Regulament

¹⁶ Art. 51 alin.2 lit.c din Regulament

¹⁷ Art. 51 alin.2 lit.e din Regulament

¹⁸ Art. 51 alin.2 lit.f din Regulament

¹⁹ Art. 51 alin.2 lit.g din Regulament

²⁰ Art. 51 alin.2 lit.h din Regulament

Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, după consultarea judecătorilor secției, adoptarea unor hotărâri privind:

- circuitul documentelor și al dosarelor la nivelul secției;
- reguli comune și reguli specifice privind repartizarea aleatorie a dosarelor, în aplicarea dispozițiilor din acest domeniu prevăzute în lege, în Regulament și în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești;
- reguli comune și reguli specifice privind organizarea registraturii și arhivei secției și a completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constituit la nivelul secției;
- reguli privind organizarea activității judecătorilor și a completurilor de permanență.

În ceea ce privește activitatea de judecată, președintele de secție îndeplinește, conform dispozițiilor regulamentare, următoarele atribuții:

- propune judecătorii care compun completurile de judecată din cadrul secției, transmite spre aprobare Colegiului de Conducere compunerea completurilor de judecată din cadrul secției și programează ședințele acestora²¹;
- ia măsurile necesare pentru desemnarea, în condițiile art. 36 din Regulament, a judecătorilor secției care intră în compunerea completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept²²;
- desemnează, în caz de imposibilitate, judecătorul din cadrul secției care ia măsurile necesare pentru desemnarea, în condițiile art. 36, a judecătorilor secției care intră în compunerea completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept²³;
- prezidează completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul în care chestiunea de drept privește activitatea secției²⁴;
- desemnează, în caz de imposibilitate, judecătorul din cadrul secției care prezidează completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul în care chestiunea de drept privește activitatea secției²⁵.

O altă categorie importantă de atribuții ale președintelui de secție este reprezentată de activitatea de verificare a practicii judiciare la nivelul secției, sens în care exercită următoarele atribuții:

- convoacă judecătorii secției și supune dezbaterii acestora jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și alte probleme de interes general, în vederea luării măsurilor necesare pentru buna desfășurare a activității secției²⁶;
- stabilește grupuri de lucru formate din 2-3 judecători și/sau magistrați-asistenți ai secției pentru identificarea problemelor de drept care generează practică neunitară și propunerea de soluții în scopul rezolvării acestora, inclusiv propunerea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție de către colegiul de conducere al

²¹ Art. 53 alin.1 din Regulament

²² Art. 51 alin.5 lit.a) din Regulament

²³ Art. 51 alin.5 lit.b) din Regulament

²⁴ Art. 51 alin.5 lit.c) din Regulament

²⁵ Art. 51 alin.5 lit.d) din Regulament

²⁶ Art. 55 alin.1 din Regulament

acesteia cu cereri de recurs în interesul legii, în vederea unificării practicii pe diverse probleme de drept²⁷.

Președintele de secție are atribuții și în ceea ce privește activitatea magistratului asistent șef din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal, acesta fiind subordonat ierarhic, conform art.71 alin.1 din Regulament, președintelui de secție.

Totodată, președintele de secție îndeplinește atribuții și în ceea ce privește evaluarea criteriilor de competență profesională și de performanță ale magistraților asistenți, precum și în ceea ce privește evaluarea personalului auxiliar de specialitate și personalului conex din cadrul secției.

Astfel, potrivit Regulamentului privind evaluarea activității profesionale a magistraților asistenți din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție²⁸, evaluarea acestei categorii profesionale se realizează de către comisii constituite la nivelul fiecărei secții, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, formate din președintele secției și câte doi judecători din cadrul acesteia, desemnați de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție (art. 7 alin.1 din Regulament).

De asemenea, potrivit art. 2 din Regulamentul privind procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale ale personalului auxiliar de specialitate, precum și ale personalului conex din cadrul instanțelor judecătorești²⁹, activitatea acestei categorii profesionale este evaluată anual de către conducătorul instanței judecătorești în care își desfășoară activitatea.

Urmare a intrării în vigoare a noii legi de organizare judiciară, președintele de secție va îndeplini și atribuții derivate din calitatea de membru de drept al Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, conform art. 30 alin.3 teza I din Legea nr. 304/2022, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție se compune din președinte, vicepreședinți, președinți de secție și 4 judecători, câte unul pentru fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor.³⁰

²⁷ Art. 55 alin.4 din Regulament

²⁸ Publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 297 din 6 mai 2009

²⁹ Publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 720 din 24 octombrie 2012

³⁰ Potrivit art. 161 alin.1 din Legea nr. 304/2022 „(1) În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, vor fi organizate alegeri pentru colegiile de conducere ale instanțelor și parchetelor.”

CAPITOLUL IV. Obiective propuse pentru exercitarea activității manageriale de președinte al Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție

Pornind de la faptul că președintele de secție este managerul de zonă care organizează judiciar secția, obiectivele propuse urmăresc înlăturarea vulnerabilităților și funcționarea la parametri optimi a Secției de contencios administrativ și fiscal, astfel încât alături de celelalte trei secții ale instanței supreme să contribuie activ la procesul de modernizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție și de consolidare a încrederii cetățenilor în sistemul judiciar.

Întrucât măsurile adoptate în mandatele precedente ale președinților de secție au conturat direcțiile de acțiune pentru eficientizarea activității Secției de contencios administrativ și fiscal, rezultatele acestora fiind evidente, consider că activitatea managerială trebuie să aibă în vedere continuarea acestor demersuri, precum și identificarea unor noi modalități concrete, practice de adaptare flexibilă la schimbarea continuă.

Prin adoptarea unui stil de management participativ, care presupune o implicare activă a întregului personal al secției, în limitele de competență specifice, propun următoarele direcții de acțiune pentru eficientizarea managementului Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

1. Reducerea duratei procedurii în dosarele cu stadiul procesual recurs

Soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil reprezintă prima dintre exigențele pentru respectarea dreptului la un proces echitabil, astfel cum prevăd dispozițiile art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 21 din Constituția României și art. 10 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară³¹. Totodată, în Strategia de dezvoltare a sistemului judiciar 2022-2025 aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 436/2022 s-a prevăzut ca obiectiv strategic eficiența actului de justiție.

Necesitatea soluționării într-un termen rezonabil a cauzelor nu trebuie să se facă însă în detrimentul calității, în special în ceea ce privește calitatea redactărilor, care trebuie să reflecte adecvat nivelul ridicat de pregătire profesională al judecătorilor Secției de contencios administrativ și fiscal.

Totodată, trebuie să țină seama de faptul că, judecătorii secției sunt angrenați, pe lângă participarea în ședințele de judecată la nivelul secției, în celelalte structuri jurisdicționale constituite la nivelul instanței supreme – completurile de 5 judecători, completurile pentru soluționarea recursului în interesul legii, cele pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și Secțiile Unite.

³¹ Art. 10 din Legea nr.304/2004 este corespondent art. 12 din Legea nr. 304/2022

De asemenea, se impune precizarea că măsurile organizatorice și administrative luate sub aspectul reducerii duratei procedurii de soluționare a cauzelor au o limitare evidentă în condițiile unui volum de activitate cu totul disproporționat, asemănător instanțelor de fond și total atipic pentru o instanță supremă.

Cu toate acestea, prin măsurile administrative dispuse în mandatele anterioare conjugate cu eforturile considerabile depuse de personalul secției, atât prin prisma volumului de activitate, cât și a creșterii complexității cauzelor, s-au înregistrat progrese sub aspectul celerității soluționării cauzelor.

Așa cum rezultă din analiza activității secției, în prezent durata de soluționare a dosarelor cu stadiu procesual recurs este de aproximativ 1 an și 3 luni, fiind afectată de perioada de inactivitate a dosarelor cuprinsă între momentul repartizării aleatorii a dosarului și momentul stabilirii primului termen de judecată în cauză.

O măsură cu impact imediat asupra reducerii duratei de soluționare a dosarelor de recurs constă în înființarea de noi completuri de judecată. Astfel, înființarea a două noi completuri de judecată care ar prelua și o parte a stocului celorlalte completuri existente la nivelul secției ar contribui la reducerea cu aproximativ 4-6 luni a duratei de soluționare a cauzelor.

În contextul actual al schemei de personal, această măsură nu poate fi implementată, întrucât urmare a finalizării concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, desfășurat în perioada iulie-noiembrie 2022 și ocupării celor 5 posturi vacante de judecător din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal, judecătorii promovați vor fi repartizați în compunerea completurilor existente în locul judecătorilor eliberați din funcție prin pensionare în cursul lunii decembrie 2022.

Însă, în ipoteza ocupării tuturor posturilor prevăzute în schema de personal a secției, având în vedere și concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție aprobat în ședința Secției pentru Judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii din data de 10.11.2022 ar fi posibilă înființarea, cel puțin, a unui nou complet de judecată.

Până la înființarea de noi completuri de judecată, se impune continuarea demersurilor inițiate în mandatele precedente ale președinților de secție, respectiv:

- monitorizarea atentă a duratei de soluționare a cauzelor aflate în stadiul procesual de recurs, prin întocmirea unei evidențe permanente pe fiecare complet de judecată și luarea unor măsuri pentru înlăturarea oricăror deficiențe de ordin subiectiv care ar putea conduce la mărirea nejustificată a duratei de timp necesare soluționării unui dosar.

- asigurarea participării echilibrate la ședințele de judecată, pentru a se evita o supraîncărcare a judecătorilor/magistraților/grefierilor cu consecința afectării calității actului de justiție;

- crearea unor formațiuni stabile pentru fiecare structură de judecată prin generalizarea formulei 1 judecător-1 magistrat asistent-1 grefier, formațiune de lucru

care ar permite eficientizarea activității și reducerea duratei de redactare a hotărârilor judecătorești;³²

- reducerea afluxului cauzelor repetitive, vădit inadmisibile, care vizează hotărâri definitive pronunțate de Secția contencios administrativ și fiscal, respectiv cereri al căror conținut nu permite stabilirea obiectului cauzei;³³

- continuarea demersurilor pentru redefinirea competențelor instanței supreme în materia contenciosului administrativ și fiscal.

Sub aspectul termenului de redactare a hotărârilor judecătorești, având în vedere faptul că la intervalul mare de timp de soluționare a cauzelor se adaugă și o durată a redactării hotărârilor care în unele cazuri depășește 1 an, se impune a fi luată în considerare reducerea duratei de redactare a hotărârilor judecătorești.

În acest scop, se va continua monitorizarea lunară a situației privind hotărârile pentru care s-a depășit termenul de redactare, întocmită cu respectarea dispozițiilor Hotărârii nr. 101/30.06.2021 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.³⁴

Totodată, se va monitoriza activitatea persoanelor care, în mod constant, înregistrează restanțe și vor fi dispuse măsuri în vederea remedierii deficiențelor de a manieră care să conducă la eliminarea restanțelor în ordinea vechimii acestora³⁵, măsură deja implementată la nivelul secției și care se impune a fi aplicată în continuare.

Important de menționat faptul că, măsurile dispuse în ceea ce privește activitatea de redactare a hotărârilor judecătorești și-au dovedit eficiența, numărul redactărilor peste termen scăzând la finalul anului 2021 cu 18% față de anul precedent.

Prin urmare, redactarea hotărârilor judecătorești în termenul legal și stabilirea unor limite temporale maxime pentru deciziile prin care s-a dispus casarea cu trimiterea spre rejudecare, ori prin care s-au soluționat incidente procedurale care pot apărea în cursul judecății vor reprezenta o preocupare constantă pentru conducerea Secției de contencios administrativ și fiscal.

2. Menținerea standardelor de calitate în pregătirea profesională a personalului secției.

³² În prezent, la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal fiecare formațiune de 3 judecători are alocați 3 magistrați asistenți și 2 grefieri de ședință

³³ A se vedea Hotărârea Colegiului de Conducere nr. 86 din 30.06.2021

³⁴ Potrivit art. 7 din Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 101/30.06.2021 „La nivelul fiecărei secții, se întocmește lunar situația privind hotărârile neredactate cu depășirea termenului de redactare, în care vor fi evidențiate distinct:

- a) restanțele în cazul hotărârilor pronunțate în soluționarea conflictelor de competență; hotărârile prin care s-a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare; hotărârile pronunțate în cauze în care este întrerupt cursul judecății;
- b) restanțele cu o întârziere mai mare de 18 luni;
- c) restanțele cu o întârziere cuprinsă între 12 și 18 luni;
- d) restanțele cu o întârziere cuprinsă între 6 și 12 luni;
- e) restanțele cu o întârziere cuprinsă între 3 și 6 luni.”

³⁵ A se vedea art. 9 din Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 101/30.06.2021.

Pregătirea profesională reprezintă o condiție esențială pentru atingerea obiectivului de realizare a unui act de justiție de calitate, precum și o garanție pentru îndeplinirea obiectivă și imparțială a atribuțiilor specifice fiecărei categorii profesionale.³⁶

Existența unui corp de judecători cu o foarte bună pregătire profesională reprezintă un punct forte al Secției de contencios administrativ și fiscal care se reflectă în calitatea actului de justiție.

Menținerea standardelor profesionale în cazul judecătorilor se bazează, în mare parte, pe studiul individual, scop în care vor fi asigurate condiții în vederea degrevării acestora de competențe extraprofesionale, astfel încât să fie facilitată perfecționarea profesională.

Continuarea informării zilnice cu privire la actele normative apărute, accesul la jurisprudența secției, a completului în dezlegarea unor chestiuni de drept, respectiv a celui pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, la registrul de jurisprudență pe materii întocmit de către Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței reprezintă doar câteva măsuri menite a facilita menținerea unor înalte standarde profesionale.

Sub aspectul necesităților și identificării celor mai potrivite măsuri privind formarea profesională a magistraților asistenți și grefierilor, apreciez ca fiind necesară o implicare activă a judecătorilor în stabilirea direcțiilor de formare profesională ale magistraților asistenți, și în egală măsură a magistraților asistenți în formarea profesională a grefierilor de ședință.

În acest sens, generalizarea echipelor stabile judecător-magistrat asistent-grefier de ședință prezintă avantajul identificării unor direcții de acțiune care să asigure o pregătire profesională reală, cu implicații asupra calității activității desfășurate de fiecare categorie profesională implicată.

3. Măsuri de unificare a practicii judiciare

Conform legii fundamentale instanța supremă îndeplinește și o funcțiune de unificare a practicii judiciare prin mecanismele de unificare prevăzute de lege, rolul de asigurare a interpretării și aplicării unitare a legii de către celelalte instanțe judecătorești constituind, din perspectivă constituțională, principala menire a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Pentru atingerea scopului de preîntâmpinare și reglare a divergențelor de jurisprudență, Codul de procedură civilă reglementează două mecanisme de asigurare a unei practici judiciare unitare, respectiv:

- recursul în interesul legii, reglementat în dispozițiile art. 514-518 Cod procedură civilă, având menirea de a remedia divergențele de jurisprudență prin

³⁶ Potrivit art. 81 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor „Formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor constituie garanția independenței și imparțialității funcției. Formarea inițială și continuă este un drept și o îndatorire pentru judecători și procurori.”

asigurarea pentru viitor a interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești;

- sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, reglementate de art. 519-521 Cod procedură civilă, având ca scop preîntâmpinarea apariției cazurilor de practică judiciară.

Alături de aceste mecanisme legale, formalizate, de realizare a funcțiunii constituționale a instanței supreme, un rol important pentru asigurarea stabilității și previzibilității jurisprudențiale îl au și mecanismele de natură informală, precum întâlnirile profesionale ale judecătorilor secției, diseminarea și structurarea jurisprudenței, accesul gratuit la jurisprudența și publicațiile Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Reprezentând unul dintre scopurile primordiale ale instanței supreme, asigurarea unei jurisprudențe unitare la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal trebuie să constituie o preocupare constantă și determinantă în activitatea judecătorilor secției.

Una dintre măsurile implementate în anul 2021 pentru realizarea rolului instanței supreme de a asigura o practică judiciară unitară și previzibilă și pentru a regla divergențele de jurisprudență a privit crearea unui Registru de jurisprudență pe materii întocmit de către Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței pe baza fișelor de jurisprudență întocmite de completurile de judecată ale secției, în care se regăsesc hotărâri judecătorești prin care au fost dezlegate probleme de drept relevante pentru secție.

Astfel, prin Hotărârea Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 101/30.06.2021 au fost implementate la nivelul tuturor formațiunilor de judecată ale secției fișele de jurisprudență care se întocmesc după fiecare ședință de judecată, în termen de 3 zile, de către magistratul asistent care a participat la ședință, sub supravegherea președintelui de complet. Fișele de jurisprudență cuprind informații cu privire la hotărârile pronunțate în ședință prin care au fost dezlegate probleme de drept relevante ori prin care au fost soluționate cauze repetitive și sunt predate Compartimentului pentru studiul și unificarea jurisprudenței în vederea introducerii datelor în Registrul de jurisprudență.

Pe baza fișelor de jurisprudență și a Registrului de jurisprudență președintele secției și magistratul asistent șef monitorizează evoluția jurisprudenței și supune dezbaterii judecătorilor în ședința Plenului secției cazurile de jurisprudență neunitară, în vederea luării măsurilor legale.

În contextul volumului ridicat de activitate al Secției de contencios administrativ și fiscal, deși completarea fișelor de jurisprudență presupune un efort suplimentar din partea judecătorilor și magistraților asistenți, totuși pe termen lung și mediu, va genera efecte benefice cu privire la preîntâmpinarea divergențelor de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale.

Constituirea, începând cu data de 1.02.2021, a Compartimentului pentru studiul și unificarea jurisprudenței din cadrul Serviciului legislație, studii și

documentare, reprezintă un real sprijin în activitatea președinților de secție, întrucât conferă suportul științific și tehnic pentru realizarea unei intervenții rapide și eficiente, printr-o abordare preventivă, în ceea ce privește eliminarea cazurilor de practică neunitară.

În acest scop, ca și în perioada precedentă, în anul 2021, Secția de contencios administrativ și fiscal a continuat să aplice mecanismul de unificare a practicii judiciare instituit încă din anul 2006³⁷, în vederea respectării jurisprudenței în materie, în virtutea principiului disciplinei jurisdicționale.

Astfel, în anul 2021 s-au desfășurat 6 ședințe ale Plenului judecătorilor Secției de contencios administrativ și fiscal, iar în prima parte a anului 2022, au fost organizate 2 ședințe, în cadrul cărora au fost agreate soluții importante de unificare a jurisprudenței la nivelul secției.

În aplicarea dispozițiilor art. 55 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru fiecare ședință a judecătorilor secției în care se dezbate probleme de jurisprudență se întocmește un proces-verbal în care sunt consemnate rezultatele dezbaterilor și care se publică în intranet pentru a fi disponibile judecătorilor și magistraților asistenți. Procesele-verbale se transmit la Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței pentru a fi inserate în Registrul de jurisprudență în materia contenciosului administrativ și fiscal, acesta din urmă fiind publicat pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin grija serviciului de informatică juridică.

Chiar dacă aceste modalități de unificare a jurisprudenței nu au un caracter formal și nici forța obligatorie a recursului în interesul legii sau a dezlegării unei chestiuni de drept prealabile, diseminarea jurisprudenței poate conduce la prevenirea apariției unor situații de practică neunitară.

În cadrul mecanismelor procedurale menite să asigure o practică judiciară unitară, în temeiul dispozițiilor art. 521 Cod procedură civilă, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție-Complețul pentru dezlegarea unei chestiuni de drept – compus exclusiv din judecători din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal, în anul 2021, s-au aflat un număr de 9 sesizări, dintre care 3 au fost admise, restul fiind respinse, ca inadmisibile.

Sesizările admise au vizat:

- interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 24 alin.4 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 138/2014³⁸;
- interpretarea și aplicarea prevederilor art. 96 alin.2 din Legea educației naționale nr. 1/2011³⁹;
- interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 152² alin.2, 3 și 7 din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, și

³⁷ A se vedea dispozițiile art. 55 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție

³⁸ A se vedea decizia nr.21 din 05.04.2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție-Complețul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în dosar nr. 63/1/2021

³⁹ A se vedea decizia nr.80 din 22.11.2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție-Complețul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în dosar nr.2056/1/2021

pct.64 alin.7 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, aprobate prin HG nr.44/2004, cu modificările și completările ulterioare⁴⁰;

Până la data de 30.09.2022, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție-Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept – constituit la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal s-au aflat 6 sesizări, dintre care 2 au fost admise, acestea vizând:

- dispozițiile art.II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.77/2018 pentru completarea art.67 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii ⁴¹;

- interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. XV alin.1¹ raportat la art. XV alin.1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2⁴²

4. Comunicare în parametri optimi atât la nivelul secției, cât și cu conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, componentă importantă a managementului secției

Având în vedere structura ierarhică a instanței, conducerea Secției de contencios administrativ și fiscal are sarcina de a asigura buna organizare și desfășurare a activității proprii, prin realizarea eficientă a unui stil de management participativ, care presupune o bună colaborare atât în plan vertical, cu vicepreședinții și președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, cât și în plan orizontal, cu personalul secției, în scopul realizării obiectivelor comune, în scopul creșterii calității actului de justiție.

Doar o astfel de relaționare, pe ambele niveluri, poate conduce la cunoașterea și asumarea punctelor slabe și a celor forte ale secției, pentru înlăturarea vulnerabilităților constatate.

Președintele de secție, în calitatea sa de manager executiv, evaluează situația reală a secției, identifică la timp aspectele care pot afecta activitatea secției, le comunică de îndată pe linie verticală și inițiază propuneri de măsuri, care, sub coordonarea președintelui și a celor doi vicepreședinți, să conducă la îmbunătățirea activității secției.

Consider esențială îmbunătățirea și consolidarea comunicării cu echipa de conducere, în condițiile în care problemele specifice Secției de contencios administrativ și fiscal sunt cunoscute și deplin înțelese de către doamna Președinte a Înaltei Curți de Casație și Justiție, care provine din rândul judecătorilor secției.

⁴⁰ A se vedea decizia nr. 84 din 13.12.2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție-Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în dosar nr.2482/1/2021

⁴¹ A se vedea decizia nr. 15/14.03.2022 pronunțată în dosar 2990/1/2021

⁴² A se vedea decizia nr. 29/16.05.2022 pronunțată în dosar nr.323/1/2022

5. Transparența activității judiciare

Transparența în sistemul judiciar presupune deschiderea către societate, furnizarea unor informații complete despre organizarea și funcționarea instanței, fiind o condiție pentru îmbunătățirea accesului justițiabilului la instanță.

În vederea asigurării accesului la justiție al unei persoane, este important ca instanțele să asigure nu numai garanții formale, ci și să ofere posibilitatea reală de a fi realizate drepturile deduse judecății.

În acest scop, pe lângă aspectele care țin de garantarea unei proceduri cât mai accelerate, sunt necesare și măsuri vizând: acordarea de consiliere adecvată părților încă de la intrarea în sediul instanței, cu privire la amplasamentul compartimentelor auxiliare, programul de desfășurare a activității acestora cu publicul și publicarea jurisprudenței relevante pe site-ul instanței.

Asigurarea transparenței activității judiciare reprezintă o prioritate în activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție, sens în care au fost luate o serie de măsuri menite să îmbunătățească și să asigure accesul publicului la jurisprudența instanței supreme, să crească gradul de încredere în justiție prin o mai bună cunoaștere a importanței și rolului practicii judiciare ca izvor de drept.

Pentru realizarea acestui deziderat, este necesară implicarea activă a personalului secție în aducerea la îndeplinire a măsurilor propuse pentru operaționalizarea Registrului de jurisprudență în materia contenciosului administrativ și fiscal, întocmit de Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței pe baza fișelor de jurisprudență elaborate de completurile de judecată din cadrul secției.

Accesibilitatea actului de justiție presupune și posibilitatea persoanelor interesate de a obține informații despre activitatea desfășurată de înalta Curte și prin orice mijloace de comunicare la distanță, având în vedere că sediul instanței se află în București, la distanță de multe orașe importante, ceea ce ar putea crea dificultăți în exercitarea drepturilor participanților la judecată, cu referire specială la dreptul la apărare.

Din acest punct de vedere, dosarul electronic implementat la nivelul instanței supreme, dezvoltat și îmbunătățit prin adăugarea funcționalității privind depunerea electronică a documentelor, precum și a sistemului de comunicare a actelor de procedură reprezintă unul din elementele cheie pentru asigurarea liberului acces la justiție și o modalitate esențială pentru reducerea costurilor participării la procedurile judiciare din perspectiva părților.

Urmare a aprobării de către președintele instanței supreme a Planului de digitalizare, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție a devenit funcțional un concept modern și complex, în totalitate digital, de natură să îmbunătățească accesarea documentelor instituționale sau de interes public atât de către judecători și personalul instanței, cât și de către părțile din dosare sau cetățeni.

Noul site își propune și o dezvoltare a relației Înaltei Curți de Casație și Justiție cu mass media și cetățeanul, fiind create secțiuni dedicate pentru creșterea gradului de transparență a activității instanței supreme.

CAPITOLUL V. Compatibilitatea planului managerial cu cel al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție

Analizând comparativ obiectivele propuse în prezentul proiect cu cele propuse de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție în proiectul de candidatură⁴³ și ținând seama de atribuțiile specifice celor două funcții, se constată că există mai multe puncte de convergență.

Astfel, unul dintre obiectivele stabilite de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție constă în continuarea și accelerarea tendințelor pozitive înregistrate în ultimii ani cu privire la reducerea duratei procedurilor, creșterea calității redactărilor și respectării termenelor legale de redactare, subliniind că măsurile administrative de monitorizare și de intervenție promptă acolo unde se constată probleme punctuale se impun a fi continuate.

Or, unul dintre obiectivele asumate prin prezentul plan constă în reducerea duratei procedurii în dosarele cu stadiu procesual recurs, fiind abordat și aspectul respectării termenului legal de redactare.

Un alt obiectiv asumat de președintele Înaltei Curți este reprezentat de dezvoltarea mecanismelor interne și a celor informale de unificare a practicii judiciare, un obiectiv similar fiind propus și în prezentul proiect.

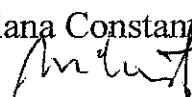
De asemenea, există obiective legate de rolul instanței supreme ca unificator al practicii judiciare și instanță de casație și reșezarea în mod corespunzător a competențelor acestuia, care susțin măsurile propuse în prezentul proiect în vederea reducerii volumului de activitate.

Totodată, obiectivul vizând apărarea și consolidarea statutului judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție din perspectiva asigurării stabilității corpului de judecători ca o condiție esențială pentru funcționarea eficientă a instanței supreme susține măsurile propuse pentru înlăturarea disfuncției constând în fluctuația existentă la nivelul posturilor de judecător.

În concluzie, având în vedere întrepătrunderea atribuțiilor aferente rolurilor manageriale la nivelul instanței, în sensul că președintele de secție are responsabilitatea directă a activității specifice, iar președintele instanței și vicepreședinții au sarcina coordonării și monitorizării, apreciez că o bună colaborare cu conducerea instanței va conduce la identificarea soluțiilor optime circumscrise obiectivului privind asigurarea celerității soluționării cauzelor și creșterii calității actului de justiție în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal.

Judecător

Mariana Constantin

⁴³ <https://www.csm1909.ro>